

[Steffensen]

Også jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det tyske mindretal har ganske særlige problemer, og jeg vil gerne, at vi også under udvalgsarbejdet er opmærksom på dem, så vi kan få dem løst, samtidig med at vi får loven vedtaget.

Vi vil gå ind i et positivt udvalgsarbejde.

Poulsgaard (FP):

Jeg skal da ikke kaste grus i maskineriet. Lovforslaget har jo fået en pæn modtagelse.

Vi kan også støtte lovforslaget, det vil jeg gerne sige med det samme, og jeg vil da også sige, at det i de senere år har været en enorm glæde at køre gennem vort dejlige land og se, hvordan kirkediger og andet er blevet sat i stand. Vi ved, det er kulturværdier, man værner om dér, så det kan vi alt sammen kun hilse med tilfredshed.

Jeg har et enkelt spørgsmål til ministeren: i kapitel I står der i § 1, stk. 3: »... at sikre, at der ikke sker en forringelse af de kulturværdier, der er knyttet til kirkebygninger og kirkegårde.« Det kan vi sådan set godt være enige i, men ligger der i det, at der slet ikke kan nedlægges nogen kirker, uden at de absolut skal bevares som kulturværdier? Vi ved jo, at mange steder bygger man nye kirker, og folkevandringen gør jo også, at der kan komme situationer, hvor det kan blive nødvendigt at nedlægge kirker; det kan vi lige så godt se i øjnene. Skal det så forstås sådan, at de skal stå til evig tid, havde jeg nær sagt?

Men vi kan altså støtte lovforslaget.

Kirkeministeren (Mette Madsen):

Jeg vil gerne sige tak for den positive tilslutning, der har været hele vejen rundt til mit forslag. Især er jeg naturligvis glad for, at alle synes, det har været en god idé, at vi nu for første gang får en beskyttelse af gravminderne med i den fredningslov, som vi jo har for kirkebygninger, kirkegårde, kirkediger osv., og som er kirkernes egen fredningslov. Jeg synes, det er vigtigt, at det bliver ved med at være vores egen fredningslov.

Deri indgår jo også, at det er fra kirkeministeriets side, nye initiativer skal udgå, hvis man finder, at der er et område, der har været forsømt. Vi har lagt megen vægt på, at der, som hr. Poulsgaard citerede, er kommet en formålsparagraf med. Det synes jeg er vigtigt. Det, at man har et formål med loven,

gør jo også, at det vil være meget vanskeligt uden om folketinget administrativt at flytte områder fra dette ministerium og lægge det over under et andet ministerium.

Jeg vil først lige gøre nogle bemærkninger om det, der er sagt om gravminderne, for ud over tilslutningen er der jo også stillet nogle spørgsmål om dem.

Hr. Qvist Jørgensen sagde meget logisk: når vi nu har fået dem registreret, hvad så? Det er jo sådan, at når et gravminde er registreret – det vil sige, at alle er enige om, at det er bevaringsværdigt – bliver det naturligvis stående foreløbig på det gravsted, hvor det står, men den dag dette gravsted sløjfes eller familien måske vil flytte en af de ældre gravsten væk, der er registreret, for at få plads til en ny, vil man vide, at denne gravsten er bevaringsværdig, den er registreret, og så vil ansvaret for den overgå til kirkegården, altså menighedsrådet. Så vil vi igen sige: ja men hvad så?

På mine mange besøg rundt omkring i landet på kirkegårdene bliver jeg næsten altid mødt med ordene: vi glæder os sådan til at vise kirkeministeren, hvad vi allerede har gjort for vores gamle gravsten, og man må sige, at det er beundringsværdigt, hvad der allerede er gjort mange, mange steder. Nogle steder har man lavet en lille mindelund, som man har anbragt dem i, eller man har stillet de gamle gravminder op i en række inden for diget. Jeg vil sige, at de gravsten, der nu er stillet sådan op i en række inden for diget, naturligvis også vil indgå i den bedømmelse, der nu kommer i forbindelse med registrering.

Jeg synes, vi skal overlade til de enkelte menighedsråd at afgøre, hvad der vil være den smukkeste måde at bevare de registrerede gravminder på, for der er jo meget stor forskel på kirkegårdene. Det vil så kun blive et spørgsmål om, at provstesynd og eventuelt kirkegårdskonsulenterne også synes, at det bliver lavet på en smuk og hæderlig måde.

Det vil så – for også lige at gå over til det økonomiske – selvfølgelig blive en udgift for menighedsrådene, men den har de allerede efter den gamle lov, hvori der jo er den bestemmelse, at gravminder, der tjener til kirkegårdens prydelser eller er sat over fortjente mænd og kvinder, ikke må fjernes fra kirkegården, og det bliver så kun en forøgelse af de omkostninger, der allerede på nogle kir-